

Landbolove.

Af Justitsraad *H. Wulff*.

(De i dette Tidsskrift tidligere meddelte Uddrag af saadanne Love og ministerielle Bekendtgørelser, der formenes at kunne have Interesse for Landboere, fortsættes herved for Aaret 1907).

I.

Love i 1907.

1. Lærerinder ved Pogeskoler.

Ved Lov Nr. 22 af 1. Februar 1908 bestemmes, at Lærerinder, der have været ansatte ved en Pogeskole i mindst 4 Aar, faa ved Fastsættelsen af Tjenesteaalder medregnet Halvdelen af den Tid, de have undervist i Pogeskoler.

2. Fribefordring for Værnepligtige.

Ved Lov Nr. 41 af 22. Marts 1907 gives der enhver Værnepligtig fri Befordring med Jernbaner og Dampskibe til og fra Hjemstedet, og i Tilfælde af Mobilisering sker denne Fribefordring til Mødestedet, uden at de Værnepligtige behøve at godtgøre, at de ere indkaldte. Kræver en Afrejse, for at naa Mødestedet i rette Tid, mere end 12 Timer før Mødetiden, tilkommer der den Indkaldte 1 Kr. i Dagpenge for hvert overskydende Tidsafsnit af indtil 12 Timer.

3. Udvidet Kostforplejning ved Hæren.

Lov Nr. 47 af 22. Marts 1907 bestemmer, at der til Gennemførelse af en udvidet Kostforplejning ved Hærens Afdelinger, saavel under Garnisons- som under Kantonnementsforhold, og til Brød til Elever paa Elevskoler osv. samt til Festligholdelse af Juleaften bevilges aarlig 50,000 Kr.

4. Private Jernbaneanlæg.

Ved Lov Nr. 52 af 22. Marts 1907 bestemmes, at der af Privatbaners aarlige Driftsoverskud skal opspares en Reserve- og Fornyelsesfond, svarende til 10 pCt. af Anlægskapitalen. Saalænge denne Fond ikke er bragt op til 5 pCt. af Anlægskapitalen, skal hertil henlægges 40 pCt. af det aarlige Driftsoverskud, derefter 10 pCt. af samme, indtil 10 pCt. af Anlægskapitalen er naaet. Fondens Midler kunne med Ministerens Samtykke anvendes til Fornyelser og Udvidelser af Anlægget med Tilbehør.

5. Retshandlinger udenfor den ordinære Retsdag.

Ved Lov Nr. 55 af 22. Marts 1908 bestemmes, at der for Retskredse, hvor Forholdet gør det ønskeligt, kan træffes Bestemmelse om, at Thingsvidnesager, Syn- og Skønssager, Edssager og lignende Retshandlinger, som ellers skulle behandles paa ordinære Retsdage, kunne kræves foretagne paa en anden af Ugens Søndage med samme Retsvirkning og efter samme Regler, som gælde for den ordinære Retsdag.

6. Rotteloven.

Denne for Landbruget ret vigtige Lov er dateret 22. Marts 1907 og har Nr. 59. Hovedbestemmelserne i denne Lov ere følgende: Naar en Forening er dannet med det

Formaal at virke for rationel Udryddelse af Rotter, og som efter Indenrigsministerens Skøn disponerer over mindst 10,000 Kr. aarlig i 3 Aar, bliver der paa Kommunens Bekostning at træffe Foranstaltninger til Modtagelse og Tilintetgørelse af dræbte og indleverede Rotter. Til Præmie for hver indleveret Rotte bliver der af Kommunens Kasse at yde et aarligt Tilskud — ikke under 5 Øre og ikke over 10 Øre for hver indleveret Rotte — beregnet efter 3 Kr. for hvert Antal 100 Indbyggere i Kommunen. Statskassen yder i 3 Aar 30,000 Kr. aarlig, hvoraf en Tredjedel kan bruges til videnskabelige Forsøg under Landbohøjskolens Kontrol, medens Resten anvendes til rottedræbende Midler.

De fornævnte Foreninger have hvert Aar til Ministeriets Godkendelse at indsende Plan for Anvendelsen af egne Midler og Regnskaber for det forløbne Aar. Der er derhos fastsat Straffebestemmelser for Misbrug af Loven og for kunstig Fredning og Opdræt af Rotter samt Indførelse af saadanne fra Udlandet.

7. Elektriske Stærkstrømsanlæg.

Denne betydningsfulde Lov har Nr. 77 og er dateret 19. April 1907. Den er saa udførlig og detailleret i sine Bestemmelser, at et Uddrag af Loven vanskeligt lader sig gøre paa en begrænset Plads, saa Henvisning til Loven maa anbefales alle interesserede. Hovedsagen er, at der oprettes en Elektricitetskommission paa 5 Medlemmer med Sæde i Kjøbenhavn, men med hele Landet som Virksomhedsomraade, og for denne Kommission skulle alle bestaaende Anlæg og planlagte Anlæg anmeldes, og den resolverer derefter i alle saadanne Anlæg vedrørende Sager. Der gives derhos Regler for Skadeserstatning og Bestemmelser om tvungen Erhvervelse af Rettigheder over fremmed Ejendom osv.

8. Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr.

Ogsaa denne er for Landbruget en saare vigtig Lov; den har Nr. 84 og er dateret 19. April 1907. Hovedreglen er her, at naar der opstaar Tvistigheder mellem Parterne i Handel om levende Kvæg, Heste, Svin eller Faar, eller saadanne Husdyrs levende Afkom, da skulle Stridspunkter af denne Natur afgøres ved Voldgift, med mindre Parterne ved Handelens Afslutning have forbeholdt sig, at mulige Tvistemaal skulle afgøres ad almindelig Retsvej.

For hver Retskreds beskikkes fra 5 til 7 i Retskredsen boende uberygtede og kyndige Mænd, som dertil ere villige, til Voldgiftsmænd. De vælge imellem sig en til Formand og en til Næstformand. Paa Landet indstille Sogneraadene 1 Mand fra hver Kommune, og blandt dem beskikker saa Amdsraadet det fornødne Antal Voldgiftsmænd. Beskikkelsen gælder 5 Aar ad Gangen. Ordentligvis vil en saadan Sag blive paakendt af Voldgiftsmænd i Sælgerens Retskreds. Der gives derefter en Række detaillerede Bestemmelser om Fremgangsmaaden ved Paa-talen, som skal rettes til Øvrigheden inden 30 Dage fra Leveringsdagen. Der prøves først Forlig mellem Parterne, og opnaas et saadant ikke, gaar Voldgiftssagen sin Gang.

For Udførelsen af de skriftlige Arbejder og den indledende Forligsprøve tilkommer der Formanden 10 Kr. foruden eventuelt Befordringsgodtgørelse, beregnet efter 1 Kr. pr. løbende Mil eller anden Klasses Jernbanebillet. For hvert følgende Møde tilkommer der Formanden og hver af de tilkaldte Voldgiftsmænd 5 Kr. i Dagpenge og Befordringsgodtgørelse som foran meldt. Alle Voldgifts-afgørelser afgøres ved Stemme flerhed. Kan Flertal ikke opnaas, er Formandens Stemme afgørende. Sagernes Afgørelse kan ikke gøres afhængig af Parts Ed. Kendelserne kunne tvangfuldbyrdes paa samme Maade som endelige Domme, dog først efter 5 Dages forudgaaende Forkyndelse. Fulldbyrdelseskraften tabes efter Udløbet af 6 Maaneder efter Kendelsens eller Forligets Forfaldstid.

9. Arbejdsløshedskasser.

Loven af 9. April 1907 Nr. 88 om anerkendte Arbejdsløshedskasser har formentlig dog saa megen Interesse ogsaa for Landbruget, at Opmærksomheden bør henledes paa den. Men om denne udførlige og detaillerede Lovs nærmere Bestemmelser vil det være nødvendigt at henvise til selve Loven.

10. Tilvirkning og Forhandling af Margarine.

Loven herom er af 19. April 1907 og har Nr. 92. Smør defineres saaledes i Loven: »Ved Smør forstaas det Produkt, der — med eller uden Tilsætning af Farve og Kogsalt — fremstilles af Mælk eller Fløde ved Kærning og Æltning, og som bestaar af Mælkens Fedtstof, hvori findes regelmæssigt fordelt Vædskedraaber af Mælkens øvrige Bestanddele.« Ved Margarine forstaas smørlignende Fabrikater af hvilkensomhelst Oprindelse, Blanding og Sammensætning, naar deri indgaar Fedtstof, som ikke er fremstillet af Mælk.

Loven bestemmer derhos, at enhver, der vil tilvirke Margarine til Salg, skal derom gøre skriftlig Anmeldelse til Politiet og skal føre Bog over Tilvirkningen og Forhandlingen samt lade det færdige Produkt anbringe i Beholdere, der have en fra de sædvanlige Smørfustager væsentlig afvigende Form og ere mærkede med Ordet »Margarine« samt Fabrikantens Navn eller Firma. Margarine maa ikke tilvirkes under noget andet Navn. Margarine indført fra Udlandet skal være mærket paa samme Maade med Tilføjning af Ordet »udenlandsk«. Udleveres Margarine ikke i de foranførte Beholdere, skal den være indpakket i Papir mærket med Ordet »Margarine« samt Fabrikantens Navn eller Firma eller eventuelt Ordet »udenlandsk«. I ethvert Udsalgssted, hvor der forefindes Margarine, skal der paa et iøjnefaldende Sted med mindst 3 Tommer høje Bogstaver være angivet: »Her sælges Margarine«.

Det er forbudt at tilvirke, indføre, transitere eller forhandle Margarine, hvis Indhold af Smørfedt overstiger 10 pCt. Forhandlere maa ikke i de til Forretningen hørende Lokaler eller andetsteds, hvorfra der udsendes eller udleveres Margarine til Købere, foretage eller tillade andre at foretage nogensomhelst Blanding af Margarine og Smør, og det er forbudt at avertere eller reklamere med Indhold af Smør eller Smørfedt i Margarine eller overhovedet med, at Margarine er blandet med Smør. Med Hensyn til Margarinenes F a r v n i n g maa den af Ministeriet fastslaaede gule Farve nøje overholdes.

I Smør og Margarine, der er bestemt til Salg, maa ikke forefindes andre K o n s e r v e r i n g s m i d l e r end K o g s a l t. Farvning med Anilinfarver maa ikke finde Sted hverken for Smørs eller Margarines Vedkommende. I de til M e j e r i v i r k s o m h e d e r hørende Lokaler samt i Lokaler, hvor der omælted Smør til Salg eller samles til Udførsel, maa der ikke findes Margarine eller noget til Margarine anvendeligt Fedtstof. Hvor der tilvirkes Smør til Salg, maa ikke i umiddelbar Nærhed tilvirkes eller tilledes, at der tilvirkes Margarine. Paa den anden Side maa den, der tilvirker Margarine til Salg, ikke i umiddelbar Nærhed nedpakke eller forhandle Smør eller tillade andre at gøre dette.

Ved »M a r g a r i n e o s t« forstaas ethvert Ostefabrikat — færdigt eller som Ostemasse —, hvori indgaar Fedtstof, der ikke er fremstillet af Mælk. Ogsaa her maa Varen og Emballagen bære en udtrykkelig Betegnelse om, at det er Margarineost. Enhver, der tilvirker, indfører, udfører, forhandler eller fra Konsignationslager udleverer Margarineost, skal skriftlig anmelde saadant for Politiet, og der skal føres Bog over Tilvirkning og Udførsel.

Fedtstoffer af hvilken som helst Oprindelse, Blanding og S sammensætning, som ikke ere Smør eller Margarine samt flødelignende Fabrikater, maa ikke falbydes og forhandles under Navn af »Mælk«, »Fløde«, »Smør« eller »Margarine« eller under Navne, hvori disse Ord eller Or-

det »Mejeri« indgaa som Led. Herfra undtages dog »Smørfedt« og »Cacaosmør«. Enhver, der tilvirker, forhandler, indfører eller udfører flødelignende Fabrikater (Fedtemulsioner), skal skriftlig anmelde saadan Virksomhed til Politiet.

Margarine og Margarineost skulle indeholde et Røbestof, som ved kemisk Undersøgelse let lader sig paa- vise, og som ikke indvirker paa Margarinens eller Margarineostens Beskaffenhed og Farve. Det samme gælder flødelignende Fabrikater.

Der gives derefter en Række Bestemmelser om Tilsynet og nogle almindelige Bestemmelser om Forhandling, Straffebestemmelser osv.

11. Begravelser.

Loven om den saakaldte »borgerlige Begravelse« er af 19. April 1907 og har Nr. 100. Hovedbestemmelserne heri ere, at ved Begravelser paa Folkekirkens Kirkegaarde, ved hvilke Folkekirkens Præster medvirke, skal Jordpaakastelsen foretages overensstemmende med Folkekirkens Ritual. Præsten er ikke pligtig at holde Ligtale og ej heller berettiget dertil imod de nærmestes Ønske. Disse kunne derhos forlange en særlig Præst til Begravelsen imod, at den berettigede Præst holdes økonomisk skadesløs. Præsten kan tillade Lægmand at tale ved Jordefærden.

Medvirken af Folkekirkens Præster er ikke længere nødvendig ved Begravelser, naar den afdøde ved en i Testamentsform affattet Erklæring paa ustemplet Papir har truffet Bestemmelse herom. Den paagældende maa dog være fyldt 15 Aar og ved sin Fornufts fulde Brug. For Personer mellem 15 og 18 Aar kræves Forældres eller Værgers Tilslutning, og for Børn under 15 Aar kunne Forældre eller Værger tage Beslutning om borgerlig Begravelse.

Ved saadanne Begravelser tillades paa Begæring af den, der bestiller Begravelsen, Tale, Sang, Medbrin-

gelse af Faner og anden Højtidelighed, dog at intet maa foregaa, som strider mod Sømmelighed og Orden. Ved disse Begravelser foretages ikke Jordpaa-kastelse. Ingen Tale maa holdes eller Sang afsynges imod de nærmestes Ønske. Ansvar et paahviler den, der har bestilt Begravelsen. Aftalen om Begravelsen og Forholdet ved denne træffes med Sognepræsten. Klokkringning kan finde Sted, hvor saadan er almindelig Skik. Paa 1. Juledag, 1. Paaskedag og 1. Pinsedag maa saadanne Begravelser ikke finde Sted.

12. Ligning til Skolefond.

Ved Lov Nr. 114 af 22. Marts 1907 bemyndiges Skoleraadene for Bornholms Amt til at forhøje Skolefondens Udgifter til $1\frac{1}{2}$ Kr. pr. Td. Hartkorn og Skoleraadene for Ringkøbing Amts Vedkommende til 3 Kr. pr. Td. Hartkorn.

13. Meterloven.

Denne meget vigtige Lov, der sikkert til en Begyndelse vil volde Befolkningen Vanskeligheder, og som senest skal træde i Kraft i 1910, har Nr. 124 og er dateret den 4. Maj 1907. Den bestemmer, at det danske System for Maal fremtidig skal være Meteren og for Vægt Kilogrammet. For Længdemaal er Enheden Meteren, og for den gælder følgende Benævnelser:

1 Decimeter er $\frac{1}{10}$ Meter, 1 Centimeter er $\frac{1}{100}$ Meter, 1 Millimeter er $\frac{1}{1000}$ Meter, 1 Dekameter er 10 Meter, 1 Hektometer er 100 Meter, 1 Kilometer er 1000 Meter, og 1 Myriameter eller 1 Metermil er 10,000 Meter. Enheden for Flademaal er Kvadratmeteren: 1 Ar er 100 Kvadratmeter, 1 Hektar er 100 Ar, 1 Kvadratkilometer er altsaa 100 Hektarer. Enheden af Rummaal er Kubikmeteren, Tusindedelen heraf (Kubikdecimeteren) er en Liter. 1 Deciliter er $\frac{1}{10}$ Liter, 1 Centiliter er $\frac{1}{100}$ Liter, 1 Dekaliter er 10 Liter, og 1 Hektaliter er 100 Liter. Enheden for Vægt er som sagt Kilogrammet. 1 Kilo-

gram er 1000 Gram, 1 Decigram er $\frac{1}{10}$ Gram, 1 Centigram $\frac{1}{100}$ Gram og 1 Milligram $\frac{1}{1000}$ Gram. 1 Dekagram er 10 Gram, 1 Hektagram er 100 Gram, 1 Ton er = 1000 Kilogram.

Saa længe det metriske System anvendes sideordnet med det hidtil gældende, skal en autoriseret Omsættningstabel være ophængt eller tilgængelig for Købere. Forholdet mellem nugældende Maal og Vægt og metrisk Maal og Vægt angives derefter yderst detailleret. Her skal kun nævnes, at 1 dansk Mil svarer til 7,5 Kilometer, 1 Pund til 0,5 Kilogram og 1 Tønde Smør (224 Pund) til 112 Kilogram. 1 Fod: 0,314 Meter, 1 Tomme: 2,6 Centimeter, 1 Td. Land: 0,55 Hektar, 1 Kvadratfavn: 3,5 Kvadratmeter, 1 Kvadratalen: 0,4 Kvadratmeter. 1 Korntønde: 1,39 Hektoliter og 1 Kultønde: 1,70 Hektoliter.

14. Hjælpekasser.

Denne for Landets Kommuner saa vigtige og betydningsfulde Lov om Hjælpekasser har Nr. 125 og er dateret 4. Maj 1907. Hjælpekasser træde i Stedet for »De fattiges Kasse«, og de Midler, som denne maatte eje, gaa over til Hjælpekassen, eventuelt til Deling mellem flere Hjælpekasser, og i Tvivlstilfælde kan Amdsraadets og senere Indenrigsministerens Afgørelse paakaldes. I Hjælpekassen indgaa de Indtægter, der forhen i Henhold til Lov, Anordning eller privat Villiesbestemmelse skulde tilflyde »De fattiges Kasse«. Derhos kan ethvert Sogneraad ude n S a m t y k k e a f h ø j e r e M y n d i g h e d y d e Bidrag til Kommunens Hjælpekasse af indtil 3 0 Ø r e p r. I n d b y g g e r i K o m m u n e n.

Hjælpekassens Opgave er at støtte værdige trængende, som have fast Ophold indenfor Kassens Omraade og i k k e n y d e F a t t i g u n d e r s t ø t t e l s e, i deres Bestræbelser for at ernære sig uden Hjælp af Fattigvæsenet. Hjælpen ydes e f t e r S k ø n i hvert enkelt Tilfælde. Opholder en Person sig udenfor sin Forsørgelseskommune og har indenfor 3 Maaneder af Opholdskommunens Hjælpekasse

modtaget mindst 15 Kr., vil hans Erhvervelse af Forsørgelsesret i Opholdskommunen være at betragte som hvilende i 3 Maaneder.

Bestyrelsen for Hjælpekassen bestaar af mindst 5 Medlemmer. Omfatter en Hjælpekasse baade Land og Købstad, skal mindst et Medlem af Bestyrelsen bo i Landdistriktet. Antallet af Hjælpekassens Bestyrelsesmedlemmer bestemmes af Sogneraadet. Valgbar og valgberettiget til Bestyrelsen er enhver uberygtet Mand eller Kvinde, som har Indfødsret, er fyldt 25 Aar og i Skatteaaret har boet og svaret Skat til Kommunen, med Undtagelse af dem, der have nydt urefunderet Fattigunderstøttelse eller ere ude af Raadighed over deres Bo. Valget foregaar i Marts Maaned og gælder for 3 Aar. Der gives dernæst en Række meget udførlige Bestemmelser om Valgmaaden og Valgledelsen m. v.

Hjælpekassens Bestyrelse bestemmer selv sin Forretningsgang og vælger selv sin Formand for 1 Aar ad Gangen. Den samlede Bestyrelse er ansvarlig for de Kapitaler og øvrige Aktiver, der tilhøre Kassen. Kassens Værdipapirer forsynes med Paategning om, at kun den samlede Bestyrelse kan raade over dem. Regnskabsaaret er Finansaaaret. Regnskabet med Bilag skal afgives til Kommunalbestyrelsen inden hvert Aars 1. Maj.

Staten stiller aarligt 250,000 Kr. til Raadighed til delvis Erstatning for de Pengebidrag, Kommunerne have ydet Hjælpekasserne, dog kan ingen Kommune faa refunderet over $\frac{1}{3}$ heraf.

Enhver Kommune, der vil nyde godt af Statstilskudet, maa snarest muligt efter Regnskabsaarets Udløb til Overmyndigheden indsende Hjælpekassens Kvittering for de modtagne Kommunetilskud. Loven skal revideres i 1912.

15. Vands Afledning.

Loven herom er af 19. April 1907 og har Nr. 128. Det er Afsnit D. om ny Vandafledningsanlæg i Loven af 28. Maj 1880, der her forandres. Hoved-

reglerne i den ny Lov ere følgende: Anser en Grundejer det for nødvendigt at tilvejebringe et Vandafledningsanlæg fra sin Ejendom over andres Grund gennem aabne eller lukkede Ledninger, eller ønsker han at give et Vandafledningsanlæg, der fører andet end Drænvand, Afløb til et offentligt Vandløb, har han at tilkalde Vandsynsmændene for ved deres Mægling at søge opnaaet en mindelig Ordning af Sagen. Lykkes dette ikke, kan Sagen, hvis Parterne ere enige derom, undergives Synsmændenes Kendelse. Ellers maa Sagen afgøres ved Landvæsenskommissionens Medvirken. Begæring om Nedsættelse af en saadan skal være indsendt til Amtet inden 4 Uger, regnet fra Vandsynsforretningens Afslutning. Agtes Vandet afledet til et offentligt eller til et privat Vandløb, der udmunder i et offentligt, skal vedkommende kommunale Bestyrelse indvarsles til Møde under Sagens Behandling.

Paa samme Maade have de kommunale Bestyrelser Ret til at gaa frem, naar de skønne, at Afløbsvand, der fra private Ejendomme ledes til offentlige Gaders og Vejes Terræn eller til et offentligt Vandløb, bør samles og bortføres i ny aabne eller lukkede Ledninger, eller de finde det ønskeligt at tilvejebringe et samlet, fælles Vandafledningssystem for større Arealer, der ere eller kunne ventes bebyggede i en nær Fremtid. De paagældende Ejere skulle da indvarsles til Møderne og deltage i Omkostningerne ved Anlægget og Vedligeholdelsen, alt efter Vandsynsmændenes eller Landvæsenskommissionens Afgørelse. Der gives derefter en Række detaillerede Bestemmelser om Udførelsen, Erstatningen og den hele Fremgangsmaade m. v.

16. Nationalbankens Oktroi.

Loven, hvorved Nationalbankens Oktroi forlænges til den 31. Juli 1938, er af 12. Juli 1907 og har Nr. 157. Statskassen faar forlods en aarlig Afgift af 750,000 Kr., foruden en yderligere Andel i et eventuelt Overskud. For Landbruget har det sin Interesse, at en af Direktørerne skal være l a n d b r u g s k y n d i g; han vælges af Kongen.

(Sluttet).